

Plan

Diarienummer
511-8525-2018

Ånnsjön SE0720282

Uppföljningsplan för Natura 2000-område

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Omslagsbild:

Ånnsjön och Storsnasen, Ånnsjön med Getryggen och Norrra- Södra Tväråklumparna, Röding, Restaurerat dike Ånnsjöns Natura 2000.

Foto: Länsstyrelsen Jämtlands län.

Fakta om området

Namn och områdeskod: Ånnsjön, SE0720282

Län: Jämtland

Kommun: Åre

Områdestyp: Området har fastställts som ett område av gemenskapsintresse (SCI) 2003.

Regeringen har förklarat området som ett särskilt bevarandeområde (SAC) 2009.

Övrigt skydd: Stranden är reservat, Fågelskyddsområde, Djur- och växtskyddsområde (1159 ha), Landskapsbildskydd. Strandskydd enligt kap 7: 13-18 §§ MB. Riksintresse enligt kap 4 6§ MB.

Ägandeförhållanden: Staten via Naturvårdsverket samt enskilda markägare.

Areal: 8 950,7 hektar

Utgiven av

Länsstyrelsen Jämtlands län

Mars 2019

Tryck

Länsstyrelsens tryckeri, Östersund 2018

Löpnummer

2019:20

Diarienummer

511-8525-2018

Publikationen kan laddas ner från Länsstyrelsens hemsida

www.lansstyrelsen.se/jamtland

Innehållsförteckning

Natura 2000 och vattenförvaltning	4
Obligatoriska uppföljningsmoment Sjöar och vattendrag	4
Ingående naturtyper och arter enligt art och habitatdirektivet	5
Målindikatorer	6
Tidigare och pågående provtagningar.....	6
Plan för fortsatt uppföljning.....	7
Levande dokument.....	8
Litteratur.....	8

Natura 2000 och vattenförvaltning

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt.

Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Natura 2000-området ska uppnå gynnsam bevarandestatus genom att naturtypen och ingående habitatarter har gynnsam bevarandestatus. För att detta ska uppnås bör populationer av arterna vara livskraftiga på lång sikt. För varje vattenförekomst i de akvatiska habitaterna finns för området särskilt viktiga kvalitetsfaktorer. Dessa utgör grunden för den sammanvägda ekologiska statusen. Minst God ekologisk status skall uppnås i enlighet med ramdirektivet för vatten (Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG). Det innebär enkelt uttryckt att värdena för ytvattenförekomstens biologiska kvalitetsfaktorer uppvisar små av mänsklig verksamhet framkallade störningar, men avviker endast i liten omfattning från de värden som normalt gäller för ytvattenförekomsten vid opåverkade förhållanden (Havs- och vattenmyndighetens rapport 2017:15).

Uppföljning i skyddade områden innebär att samla in uppgifter för att utvärdera tillståndet för naturtyper, arter och friluftsliv. Oftast genomförs mätningar för att se om uppsatta bevarandemål är uppnådda eller så bedöms tillstånd eller status på annat sätt. Insamlade uppgifter kan också användas för nationella bedömningar av bevarandestatus för naturtyper eller arter. Uppföljningen fokuserar i regel på om ett visst tillstånd/mätvärde är uppnått eller inte. Mindre arbete läggs på att följa trender, vilket kräver mer omfattande mätsinaster (Rapport 6379:2010. NV).

Obligatoriska uppföljningsmoment Sjöar och vattendrag

Obligatoriska moment i sjöar utgörs av uppföljning av flödesreglering och närmiljöns naturlighet. För vattendrag är de obligatoriska momenten bland annat uppföljning av att vattenvägarna är fria, samt de typiska arterna örting och röding (Tabell 1). Negativa arealförändringar till följd av mänskliga ingrepp bör följas upp.

Vattendrag är ofta påverkade av antropogena fysiska ingrepp och annan påverkan som bör åtgärdas. Uppföljning av restaureringsåtgärder till exempel strukturer och funktioner såsom vandringsvägar, bottenstrukturer och återställd flödesregim, kommer därför att utgöra en betydande del av uppföljningsinsatsen. Det är lämpligt att i första hand använda typiska arter som fiskar eller stormusslor som målindikatorer vid uppföljning av åtgärder (Rapport 6379:2010. NV).

TABELL 1. OBLIGATORISK UPPFÖLJNING INOM SJÖAR OCH VATTENDRAG. ENLIGT RAPPORT 6379:10 NATURVÅRDSVERKET.

Grupp	Egenskap	Omdrev	Naturtyp	Kommentar/metod
Sjöar	Areal	12	Alla	Mäts främst genom uppdatering VIC-natur.
Sjöar	Flödesreglering enligt Hydromorfologiska bedömningsgrunder (NV-07) med avseende på hydrologi	12	3110,3130	Information hämtas från rapportering vattendirektivet
Sjöar	Exploatering, bebyggelse, bryggor etcetera	12	Alla	Ingreppsindikator som ofta faller under tillsyn. Kart- eller fjärranalys.
Vattendrag		12	Alla	Mäts främst genom uppdatering VIC-natur.
Vattendrag	Fria vandringsvägar, det vill säga låg fragmenteringsgrad/barriäreffekt (Hydromorfologiska bedömningsgrunder NV-07).	12	Alla	Information hämtas från rapportering vattendirektivet.
Vattendrag	Förekomst av juvenil tjockskalig målarmussla och/eller flodpärlmussla.	12	Alla (i områden med förekomst av arterna).	Fältmetod. Samordning uppföljning av arter i bilaga 2 och gemensamt delprogram RMÖ/ÅGP för flodpärlmussla.

Ingående naturtyper och arter enligt art och habitatdirektivet

Natura 2000-området Ånnsjön består av fem limniska naturtyper, Ävjestrandsjöar (3130), Myrsjöar (3100), Större vattendrag (3210), Mindre vattendrag (3260), och Alpina vattendrag (3220). En art skyddad enligt art- och habitatdirektivet förekommer i Åreälven med biflöden, Utter (*Lutra lutra*) (1355).

Uppföljning av arter skyddad enligt fågeldirektivet tas inte upp i denna uppföljningsplan.

Målindikatorer

Till bevarandemålen finns kopplade mätbara målindikatorer, som är de faktorer som i praktiken följs upp i uppföljningsprocessen. Uppföljning av målindikatorer görs med sex- eller tolvårsintervall (Rapport 6379:2010. NV). Målindikatorer är till exempel typiska arter som för Åreälven med biflöden är framför allt öring och röding.

Tidigare och pågående provtagningar

TABELL 2. PROVTAGNINGAR SOM TIDIGARE UTFÖRTS ELLER FORTFARANDE PÅGÅR INOM NATURA 2000-OMRÅDEN. I TABELLEN REDOVISAS TYP AV PROVTAJNING, LÄNSSTYRELSENS STATIONS ID, PROVTAJNINGSENTERVALL, INOM VILKET PROGRAMOMRÅDE PROVTAJNINGEN UTFÖRTS/UTFÖRS (OM INFO FINNS) SAMT PROVTAJNINGSSÅR.

Typ (Befintlig uppföljning)	StationsID	Provtagning-intervall, antal prov	Program-område	Provtag-ningsår
Bottenfauna	7022075_371316_STOR-KLOCKBÄCKEN_	1 prov		1987
Bottenfauna	7013529_376332_VÄSTERÅN_	1 prov		1987
Bottenfauna	7013199_376845_BUNNRAN_	1 prov		1987
Elfiske	7027442-1334934 Uppstr bro	2 prover		2008-2009
Elfiske	7017230-1336390 Nedstr bron - Nr 103	1 prov		2009
Elfiske	7017515-1335832 Ovan bron - Nr 102	1 prov		2009
Elfiske	7026580-1333333 - Nr 108	1 prov		2009
Elfiske	7021720-1329130 Ned bron - Nr 104	1 prov		2009
Vattenkemi	7021859_375348_Ånn RV, Nedströms_Klockarbäcken nedan			2007-2011
Vattenkemi	7021859_375348_Ånn RV, Nedströms_Klockarbäcken nedan	4 prover	RK	2007-2011
Vattenkemi	7021988_374686_Ånn RV, Uppströms_Klockarbäcken Ovan	4 prover	RK	2007-2011
Vattenkemi	7014535_378227_Ånnsjön_		SRK In-dalsälven	1993-2006
Vattenkemi	7014535_378227_Ånnsjön_	Årligen	SRK	1993-2006
Vattenkemi	7019570_375313_ÅNNSJÖN_	3 prover		1990, 2007, 2008
Vattenkemi	7019570_375313_ÅNNSJÖN_	3 prover		1990, 2007 och 2008
Vattenkemi	7013199_376845_BUNNRAN_	12 prover		1988-2009
Vattenkemi	7013529_376332_VÄSTERÅN_	12 prover		1988-2009
Vattenkemi	7023444_375287_HARÅN_	6 prover		1988-2008
Vattenkemi	7016676_371984_NYSNÖ HANDÖL_	1 prov	SNÖ	2010
Vattenkemi	7017656_369571_MYCKEL-BÄCKEN_	1 prov		2009

Typ (Befintlig uppföljning)	StationsID	Provtagningsintervall, antal prov	Programområde	Provtagningsår
Vattenkemi	7017534_372331_LOMTJÄRNEN_	1 prov		2007
Vattenkemi	7017534_372331_LOMTJÄRNEN_	1 prov	VFF	2007
Vattenkemi	7023047_380270_INDALSÄLVEN (LANDVERK)_	1 prov		2001
Vattenkemi	7019745_367218_ENAN_	8 prover		1994
Vattenkemi	7019745_367218_ENAN_	8 prover		1994
Vattenkemi	7019595_367219_INGOLVÅN_	1 prov		1988
Vattenkemi	7016873_372371_Handöl Tre-kammarbrunnar Nedan_			
Vattenkemi	7013684_377269_BUNNERVIKEN_		NMÖ, Hydrologiska grundnätet	
Miljögifter	Ånnsjön, sediment	1 provomgång, 5 punkter	Life to Ad(d)mire	2011
Vattenkemi och bottenfauna	7023047_380270_INDALSÄLVEN (LANDVERK)_	1 prov		2001
Sjöprovfiske	Ånnsjön	4 gånger		1994, 1999, 2008, 2017
Biotopkartering	Harån	Hela		2010

Plan för fortsatt uppföljning

För varje Natura 2000-område tar Länsstyrelsen fram en plan för kontinuerlig uppföljning av områdets bevarandemål, utvärdering av områdets bevarandeåtgärder och identifiera behov av ytterligare åtgärder. Detta för att i många fall skapa och i vissa fall upprätthålla en långsiktigt gynnsam bevarandestatus för utpekade arter och naturtyper. Förutom tydliggörande av metoder, uppföljningsfrekvenser, kostnader och finansiering är även ett av syftena med uppföljningsplanen att kunna precisera bevarandemålen för Natura 2000-området. Länsstyrelsen ansvarar för att målsättningen med området uppfylls.

Förutom den uppföljning som listas i tabell 3 bör området besökas ungefär vartannat år. Där en översiktlig notering över områdets morfologiska och hydrologiska förhållanden görs. Även noteringar av närliggande skogsburksåtgärder eller andra påverkanskällor utförs.

TABELL 3. I TABELLEN REDOVISAS VILKA PÅVERKANSAKTORER SOM FINNS PÅ NATURA 2000-OMRÅDET, ÅTGÄRDER, UPPFÖLJNINGSMETODER FÖR UPPFÖLJNING AV ÅTGÄRDER SAMT UPPFÖLJNING AV BEVARANDESTATUS BEVARANDETILLSTÅND?, STARTÅR FÖR UPPFÖLJNING SAMT MED VILKA INTERVALLER UPPFÖLJNING SKA SKE, LOKALINFORMATION, KOSTNADER SAMT FINANSIERING OM SÅDAN ÄR KÄND.

Påverkan	Åtgärd	Uppföljning	Starår	Intervaller (år)	Lokaler	Kostnad	Förslag finansiering
Antropogen påverkan. Skogsbruk (modernt)	Informationsinsatser, tillsyn	Vattenkemi-provtagning	Enligt SRK program	Enligt SRK program	2 lokaler		SRK
Antropogen påverkan. Skogsbruk (modernt)	Informationsinsatser, tillsyn	Vattenkemi-provtagning	Enligt RK program	Enligt RK program	2 lokaler		RK
Antropogen påverkan. Skogsbruk (modernt)	Informationsinsatser, tillsyn	Vattenkemi-provtagning	Enligt RMÖ program	Enligt NMÖ program	1 lokal		NMÖ
Skogsbruk (historiskt och modernt)	Informationsinsatser, tillsyn	Bottenfaunaprovtagning	2023	6	4 lokaler	3 000 kr/lokal	Skötselmedel
Skogsbruk. Fritidsfiske.	Informationsinsatser, tillsyn. Fiskereglering	Elfiske	2021	6	4 lokaler	3 000 kr/lokal	Skötselmedel
Fritidsfiske/fysisk påverkan	Informationsinsatser, tillsyn. Fiskereglering	Sjöprovfiske	2023	6	Ånnsjön	50 000 kr/fiske	Skötselmedel

Levande dokument

Uppföljningsplanen fungerar som en sammanfattning av de undersökningar som genomförts i det aktuella området genom åren fram till och med 2017/2018 och en startplan för fortsatt uppföljning. För att den fortsatta uppföljningen enkelt skall kunna uppdateras med nya undersökningar, förändringar i finansiering, antal lokaler eller uppföljningsintervaller skapas en databas med tabell 3 som utgångspunkt. För information om förändringar i uppföljningsarbetet kontakta Länsstyrelsen Jämtlands län.

Litteratur

Havs- och Vattenmyndigheten. (2017). Sötvattenanknutna Natura 2000-värden känslighet för hydromorfologisk påverkan. Eddie von Wachenfeldt och Ulf Bjelke. Havs- och vattenmyndighetens rapport 2017:15.

Naturvårdsverket 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige. Riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Rapport 6379.

Länstyrelsen Jämtlands län

Postadress: 831 86 Östersund
Besöksadress: Residensgränd 7
Telefon: 010-225 30 00
jamtland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/jamtland